

Deslocalitzar la producció: bo o dolent?

Una taula redona on quatre perspectives —empresa, treballador del país d'origen, treballador del país receptor, consumidor— debaten si traslladar fàbriques a l'estranger genera o destrueix valor.

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

Deslocalitzar la producció: bo o dolent?

La deslocalització de la producció és, en conjunt, beneficiosa.

FORMAT

mesa-redonda

DURADA

50-55 min

AGRUPAMENT

Quatre grups amb rol assignat + moderació

Objectius

- Analitzar la deslocalització des de múltiples perspectives: empresa, ocupació, desenvolupament i sostenibilitat.
- Distingir els efectes a curt termini (pèrdua d'ocupació local) dels efectes a llarg termini (especialització, preus).
- Relacionar la deslocalització amb la globalització, la cadena de valor global i la competència de costos.

Conceptes clau: deslocalització · cadena de valor global · avantatge comparatiu · costos laborals · desenvolupament econòmic · petjada ambiental

Encaix curricular

- **Eco 1BACH · U12** — Globalització, cadenes de valor global i comerç internacional — marc conceptual directe per a la deslocalització.
- **EDMN 2BACH · U7** — Funció productiva, decisions de subcontractació i externalització — perspectiva de l'empresa davant la deslocalització.
- **EDMN 2BACH · U3** — Entorn empresarial i estratègia competitiva global — per què les empreses busquen ubicacions de menor cost.

Competències clau: CCL · CPSAA · CC

De què va

Quan una empresa trasllada la seua producció a un altre país amb costos laborals més baixos, la reacció sol ser immediata: titulars de tancament de fàbrica, treballadors al carrer, protestes. Però la història econòmica també mostra països que es van industrialitzar i van eixir de la pobresa precisament gràcies a rebre eixa producció. Este debat posa cara a cara quatre perspectives que rarament s'escolten juntes: l'empresa que deslocalitza, el treballador del país d'origen que perd l'ocupació, el treballador del país receptor que la guanya, i el consumidor que rep el producte més barat. Qui té raó?

Argumentari

LA DESLOCALITZACIÓ ÉS BENEFICIOSA

- **Reduïx costos i fa els productes accessibles.** La diferència de costos laborals entre països pot ser molt elevada. Eixe estalvi, quan es trasllada al preu, amplia l'accés dels consumidors de rendes

baixes a béns que d'una altra manera no podrien comprar. La roba, l'electrònica de consum i molts electrodomèstics són més barats en termes reals que fa trenta anys.

- **Impulsa el desenvolupament en els països receptors.** La industrialització de Corea del Sud, Taiwan, la Xina i, més recentment, el Vietnam i Bangladesh no va ser possible sense l'arribada de producció estrangera. Les ocupacions de manufactura, encara que mal pagades en comparació amb les del país d'origen, representen amb freqüència el doble o el triple del salari local mitjà i financen la generació següent.
- **Allibera treball en el país d'origen cap a sectors de major valor.** A llarg termini, les economies que deslocalitzen la manufactura intensiva en mà d'obra s'especialitzen en disseny, R+D, servicis financers i tecnologia. És un procés dolorós a curt termini, però històricament genera més ocupació de major qualitat.
- **Les empreses que no deslocalitzen perden competitivitat i desapareixen.** Si els rivals globals produeixen a menor cost i l'empresa nacional no pot competir en preu, el resultat no és mantindre ocupacions: és tancar l'empresa sencera.

LA DESLOCALITZACIÓ ÉS PERJUDICIAL

- **Destruïx comunitats industrials senceres sense garantia de reemplaçament.** El supòsit que els treballadors desplaçats es reciclen en sectors de major valor ignora la realitat de qui té 50 anys, formació específica en manufactura i viu en una regió monoindustrial. L'evidència de conques mineres i zones tèxtils europees i nord-americanes mostra que la recuperació triga dècades, si arriba.
- **Les condicions laborals en els països receptors sovint són inacceptables.** Jornades de 12-14 hores, contractes precaris, repressió sindical i entorns insegurs són habituals en moltes zones franques de producció. L'empresa estalvia costos exportant estàndards que en el país d'origen serien il·legals; el consumidor no veu estes condicions en l'etiqueta.
- **La deslocalització genera dependència estratègica perillosa.** Quan un país externalitza la producció de béns essencials —semiconductors, principis actius farmacèutics, equips de telecomunicacions— queda exposat a disrupcions geopolítiques. L'escassetat de xips de 2021-2022 i els problemes de subministrament de medicaments genèrics són advertències recents.
- **Petjada ambiental oculta.** Traslladar la producció bruta a països amb menor regulació mediambiental no elimina les emissions ni els residus: simplement els mou del balanç del país ric al del país pobre. El comerç internacional de béns intensius en CO₂ dificulta la comptabilitat climàtica real.

Com es desenvolupa

- 0 **Assignació de rols i preparació** 12 min
Es formen quatre grups: empresa multinacional, treballadors del país d'origen, treballadors del país receptor, consumidors. Cada grup prepara 2-3 arguments des de la seua perspectiva.
- 0 **Ronda de presentacions** 12 min
Cada grup exposa la seua posició en 3 minuts sense interrupcions.
- 0 **Taula redona: rèplica creuada** 14 min

El moderador proposa preguntes a grups concrets ('L'empresa: què respongueu als treballadors?'). Es busca diàleg real entre rols, no monòlegs.

0

Torn lliure 6 min

Qualsevol grup pot dirigir-se a un altre amb una pregunta directa.

0

Debrief 10 min

El profe retira els rols: pot haver-hi deslocalització amb estàndards laborals i mediambientals mínims? Quin paper té la regulació internacional?

Deslocalitzar la producció: bo o dolent?

Grup / alumne: _____

Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL·LENT
Coherència del rol assignat Els arguments es corresponen amb els interessos i la perspectiva real del rol (empresa, treballador, consumidor...).	☐	☐	☐	☐
Ús d'evidències Recolza les afirmacions amb exemples de sectors, països o empreses concrets.	☐	☐	☐	☐
Escolta activa i rèplica Recull el que diuen els altres rols i els respon abans de reiterar la seua pròpia postura.	☐	☐	☐	☐
Expressió oral i torns S'expressa amb claredat, respecta els temps i el torn de paraula.	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

La deslocalització de la producció és, en conjunt, beneficiosa.

DEFENSEU ESTA POSTURA

La deslocalització és beneficiosa

Reduïx costos, beneficia els consumidors i transferix ocupació i rendes a països que els necessiten més.

✂ retalla per aquí

DEFENSEU ESTA POSTURA

La deslocalització és perjudicial

Destruïx ocupació local, eludix estàndards laborals i mediambientals, i genera dependències estratègiques perilloses.

✂ retalla per aquí

EQUIP DE MODERACIÓ

Moderació i observació

Doneu i lleueu torns, controleu els temps de cada fase i anoteu quins arguments queden sense resposta. No defenseu cap postura: la vostra tasca és que el debat siga net i ordenat.

✂ retalla per aquí

Preparo la meua postura

Moció: *La deslocalització de la producció és, en conjunt, beneficiosa.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

